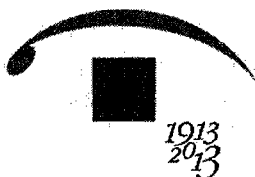

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Maribor

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM

01-08-2013	
Prejeto:	Sig. znak:
Številka zadeve:	Priloge:
	Vredn:

Številka: 350-0049/2012/5

Datum: 31.07.2013

Občina Ravne na Koroškem
Gačnikova pot 5
2390 Ravne na Koroškem

Zadeva: Pripombe na strokovne podlage za razglasitev kulturnih spomenikov

Na osnovi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS 16/08) smo proučili pripombe, ki ste nam jih posredovali v dopisu številka: 622-003/2010 z dne 28.06.2013 in 08.07.2013. Naša stališča do pripomb so naslednja:

Pojasnilo k pripombi na 3. člen:

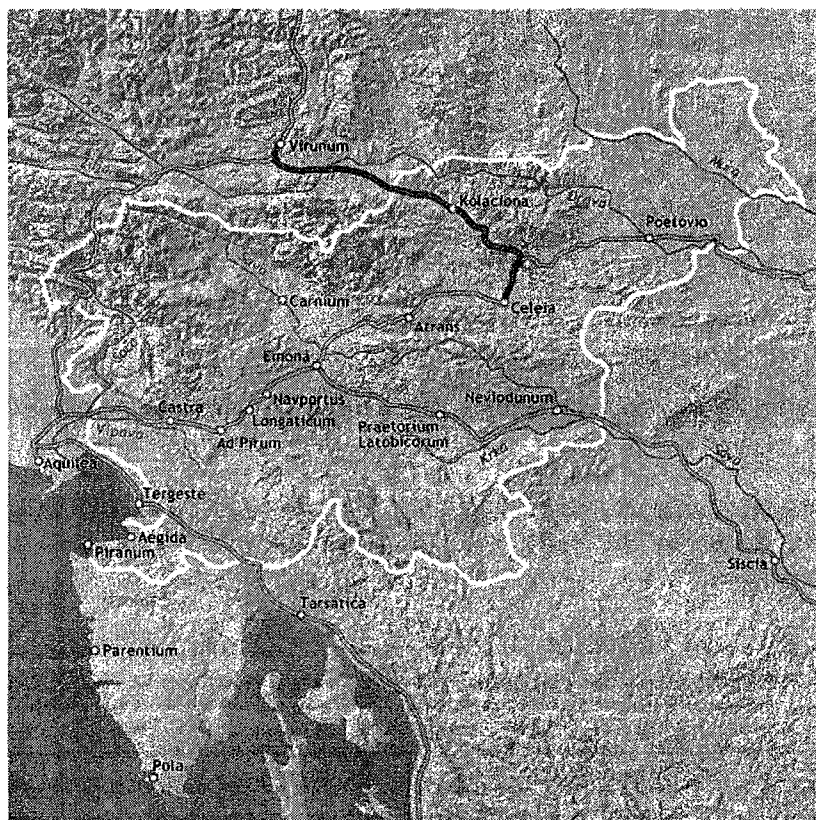
Kotlje – Rimska cesta Celeia-Virunum, EŠD 7627

Potek trase rimskodobne ceste državnega reda, ki je povezovala mesti Celeia (današnje Celje) in Virunum (glavno mesto rimske province Norik, današnji Zollfeld v bližini Gospe Svete v Avstriji) je bil kartiran in kasneje zavarovan na osnovi številnih in raznovrstnih antičnih virov, študij, terenskih pregledov ter raziskav, kar je delo več generacij domačih in tujih znanstvenikov.

Same trase rimske ceste fizično v vseh detajlih in celotnem obsegu seveda ne poznamo in gotovo tudi ni povsod enako ohranjena. V naravi danes praviloma ni več jasno razpoznavna, marsikje poteka pod današnjimi cestnimi ali železniškimi povezavami, ki so izkoristile že v preteklosti uporabljeno najboljšo pot, ponekod so jo odnesli naravni procesi (erozija, poplave,...), mestoma pa jo so zabrisali še drugi večji in manjši gradbeni posegi. V prostoru je danes zavarovana tudi kot fenomen in kot del evropsko zanimivega rimskega državnega cestnega omrežja. Kot kulturni spomenik jo je prepoznala in razglasila lokalna skupnost že leta 1994 z Odlokom o nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Ravne na Koroškem (MUV 11/1994; 4. člen, AO 2 – Kotlje-Holmec, Rimska cesta), v Register kulturne dediščine Slovenije pa je bila vpisana 6.3.2006 pod evidenčno številko (EŠD) 7627.

Namen varovanja je ohranitev in znanstveno proučevanje samega rimskega cestnega sistema z vsemi pripadajočimi objekti, infrastrukturo in organizacijo vred, raziskovanje, evidentiranje in dokumentiranje vseh njenih fizičnih sestavin ter ohranjanje koridorja kot prostorsko in krajinsko značilnost. Z varstvenim režimom je za celoten linijski cestni objekt v splošnem predvidena in predpisana predvsem nadzorovana prilagoditev oziroma odmik gradbenih linij njenemu poteku, če pa mestoma take rešitve niso izvedljive pa je – praviloma pod pogojem predhodno opravljenih ustreznih arheoloških raziskav, gradnja na sami trasi mestoma izjemoma možna.

Potek rimske ceste na območju k.o. Ravne na Koroškem teče logično glede na celotno preostalo traso, ocenjujemo pa, da je na tej lokaciji zaradi intenzivnih gradbenih posegov v preteklosti, sama cesta res najverjetneje zelo slabo (če sploh) ohranjena. Kljub mestoma slabo ohranjenim ali celo uničenim posamičnim segmentom obravnavanega spomenika pa teh mest iz tako obsežnega linijskega objekta in sistema ni moč izvzeti, se pa posamezni točkovni primeri vedno obravnavajo ob upoštevanju vsakokratnih okoliščin, zatečenega stanja in vseh preteklih postopkov, vezanih na isto lokacijo oz. parcelo, neodvisno od trenutnega lastništva ali izrabe. V strokovnih podlagah za zadevni odlok smo zaradi navedenih okoliščin v urbaniziranem okolju v predzadnji alineji predvideli najmilejši varstveni režim, ki v praksi predvideva konservatorsko spremljavo zemeljskih del, ki jo izvajamo v sklopu naše redne dejavnosti.

Shematski prikaz rimske državne ceste na teritoriju Slovenije,
z rdečo je označen odsek ceste Celeia - Virunum

Same trase rimske ceste fizično v vseh detajlih in celotnem obsegu seveda ne poznamo in gotovo tudi ni povsod enako ohranjena. V naravi danes praviloma ni več jasno razpoznavna, mnogokje poteka pod današnjimi cestnimi ali železniškimi povezavami, ki so izkoristile že v preteklosti uporabljeno najboljšo pot, ponekod so jo odnesli naravni procesi (erozija, poplave,...), mestoma pa jo so zabrisali še drugi večji in manjši gradbeni posegi. V prostoru je danes zavarovana tudi kot fenomen in kot del evropsko zanimivega rimskega državnega cestnega omrežja. Kot kulturni spomenik jo je prepoznala in razglasila lokalna skupnost že leta 1994 z Odlokom o nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Ravne na Koroškem (MUV 11/1994; 4. člen, AO 2 – Kotlje-Holmec, Rimska cesta), v Register kulturne dediščine Slovenije pa je bila vpisana 6.3.2006 pod evidenčno številko (EŠD) 7627.

Namen varovanja je ohranitev in znanstveno proučevanje samega rimskega cestnega sistema z vsemi pripadajočimi objekti, infrastrukturo in organizacijo vred, raziskovanje, evidentiranje in dokumentiranje vseh njenih fizičnih sestavin ter ohranjanje koridorja kot prostorsko in krajinsko značilnost. Z varstvenim režimom je za celoten linijski cestni objekt v splošnem predvidena in predpisana predvsem nadzorovana prilagoditev oziroma odmik gradbenih linij njenemu poteku, če pa mestoma take rešitve

niso izvedljive pa je – praviloma pod pogojem predhodno opravljenih ustreznih arheoloških raziskav, gradnja na sami trasi mestoma izjemoma možna.

Potek rimske ceste na območju k.o. Ravne na Koroškem teče logično glede na celotno preostalo traso, ocenjujemo pa, da je na tej lokaciji zaradi intenzivnih gradbenih posegov v preteklosti, sama cesta res najverjetneje zelo slabo (če sploh) ohranjena. Kljub mestoma slabo ohranjenim ali celo uničenim posamičnim segmentom obravnavanega spomenika pa teh mest iz tako obsežnega linijskega objekta in sistema ni moč izvzeti, se pa posamezni točkovni primeri vedno obravnavajo ob upoštevanju vsakokratnih okoliščin, zatečenega stanja in vseh preteklih postopkov, vezanih na isto lokacijo oz. parcelo, neodvisno od trenutnega lastništva ali izrabe. V strokovnih podlagah za zadevni odlok smo zaradi navedenih okoliščin v urbaniziranem okolju v predzadnji alineji predvideli najmilejši varstveni režim, ki v praksi predvideva konservatorsko spremljavo zemeljskih del, ki jo izvajamo v sklopu naše redne dejavnosti.

Pojasnilo k pripombi na 4. člen:

Kotlje - Arheološko območje Rimski vrelec, EŠD 28085

Ob gradnji zdraviliške stavbe pri »Rimskem vrelcu« so bile že leta 1877 odkrite rimskodobne stavbne ostaline (2. - 4. stol.), verjetno sledovi kopališča ob vrelcu zdravilne vode ali ostaline rimske podeželske vile (t.i. villa rustica) ob rimski cesti, v neposredni bližini pa so bili odkriti tudi posamični rimski novci in obdelani rimski kamni. Da ima lokacija velik arheološki potencial je bilo dokumentirano tudi v letu 1989, ko so bile ob z naše strani nenadzorovanih gradbenih posegih v zvezi z ureditvijo platoja za tenis nedvomno ugotovljene nadaljnje kamnite rimskodobne strukture, ki pa so bile zaradi že izvedenega posega žal praktično uničene in zato slabo določljive.

Arheološko najdišče je bilo zaradi vsega navedenega 8.10.2008 vpisano v Register nepremične kulturne dediščine Slovenije in kasneje zajeto v strokovne podlage za obravnavani odlok. V sklopu varstvenega režima je bila predvidena tudi sanacija in revitalizacija zdravilišča.

Glede na konec meseca maja 2013 opravljene predhodne arheološke raziskave prav v zvezi z aktualnim postopkom prenove zdravilišča, ki na njegovem ožjem območju niso pokazale prepričljivih arheoloških rezultatov, se strinjamo, da se najdišče ne zavaruje kot kulturni spomenik (da se torej to enoto iz strokovnih podlag za odlok izloči), ostane pa varovano kot enota kulturne dediščine oziroma registrirano arheološko najdišče.

Pojasnilo k pripombi na 5. člen:

Preški Vrh - Arheološko najdišče Turške šance, EŠD 7629

Arheološko najdišče Turške šance je del mogočnega protiturškega obrambnega sistema zapor in fortifikacij, ki z danes izredno dobro ohranjenimi stolpi in nasipi poteka vse od vznožja Uršlje gore, preko Preškega vrha in Šanc ter od Pigla do Tičlerjevega vrha na Stražišču nad Ravnami na Koroškem. Na mestu nekdanjih utrdb se danes dvigajo poraščene strme kope različnih oblik, obdane z obrambnimi jarki in nasipi. Kope med seboj povezuje več kilometrov dolg, na določenih mestih bolj ali manj ohranjen nasipni pas. (tekst povzet po S. Djura Jelenko, Katalog stalne razstave, Arheologija Koroške krajine, Colatio – 90 let, Koroški pokrajinski muzej Slovenj Gradec, 1994).

Glede na to, da so na Preškem vrhu znotraj zavarovanega območja ohranjeni ostanki okopov in petih stolpov (dva okrogla, dva kvadratna in podkvasti), se ne strinjamo z predlagano izločitvijo naštetih parcel, ki predstavljajo celo veliko večino zavarovanega območja.

Varstveni režimi so pri strokovnih podlagah oziroma odlokih o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena zaradi raznovrstnih okoliščin znotraj posameznih spomenikov praviloma dokaj splošni, navedena so osnovna kulturnovarstvena izhodišča. Konkretni ukrepi za izvedbo varstva so, kot je že zgoraj navedeno, določeni in opredeljeni v kulturnovarstvenih aktih vsakič posebej glede na

mikrolokacijo, vrsto, obseg... načrtovanih posegov in že obstoječe infrastrukture znotraj zavarovanih območij.

**Pojasnilo k pripombi na 9. člen:
Kotlje-Cerkev sv. Marjete (EŠD 3076)**

Vplivno območje se pri kulturnih spomenikih določa zato, da v tem območju ne bi prišlo do posegov, ki bi lahko vplivali na dominantno kulturnega spomenika v prostoru. Velikost vplivnega območja ni vezana izključno na mejo zazidalnega območja ampak še na druge dejavnike v prostoru in je torej določitev tega območja od primera do primera različna. Na osnovi navedenega se z velikostjo vplivnega območja pri navedenem spomeniku ne ovira dejavnosti na navedenih parcelah, ki je v privatni lasti. Iz zapisnika in ostalih aktivnosti okoli strokovnih podlag ni vidno, da bi lastniki temu nasprotovali.

**Pojasnilo k pripombi na 14. člen:
Ravne na Koroškem-Dvorec Javornik (EŠD 7644)**

Pobude za izločitev niso podali lastniki ne glede na to, da je večina parcel pod hipoteko. Po 73. členu ustave (Ur.l. RS 33/91) je občina kot lokalna skupnost v skladu z zakonom varovati tudi kulturne spomenike. Na območju spomenika so se v bližnji preteklosti izvedle rušitve, ki so bile v nasprotju z varstvenim režimom in strokovnimi odločitvami pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine. V iskanju kompromisne rešitve smo v neposredni sosesčini dovolili gradnjo poslovno stanovanjskega objekta, ki bi posredno omogočil tudi revitalizacijo samega dvorca. Zaradi statusa dvorca kot kulturnega spomenika, je možno tudi pridobivati sredstva na raznih tudi mednarodnih razpisih, vendar je za to dolžan poskrbeti lastnik. Kulturno zgodovinska vrednost dvorca je še zmeraj takšna, da po merljivih strokovnih kriterijih objekt z okolico mora ostati kulturni spomenik.

**Pojasnilo k pripombi na 13 in 43. člen
Ravne na Koroškem-Cerkev sv. Egidija (EŠD 3305)-vplivno območje, ki je identično enoti
Ravne na Koroškem-Trško jedro (EŠD 7636)**

Od predlaganih parcel za izločitev v zemljiškem katastru ni več parc. št. 287/1, 288/1, 288/4, 288/5, in 289/6 k.o. Ravne, kar pomeni, da jih je tako potrebno iz strokovnih podlag črtati. Ostale parcele se nahajajo na zelo občutljivi lokaciji prehoda starega mestnega jedra v zunanje območje, pri čemer je del območja nepozidan, drugi del pa pozidan z neustrezno oblikovanim objektom. Zavarovano oz. vplivno območje je namenjeno ravno temu, da bi v prihodnosti ta rob mestnega jedra ustrezneje oblikovali, zato se z zmanjšanjem območja ne strinjamo.

**Pojasnilo k pripombi na 29. člen
Ravne na Koroškem-Grad Ravne (EŠD 7634)**

Grad Ravne je skupaj z obdajajočim parkom postavljen na obsežen naravno oblikovan plato, ki se zajeda globoko v jugozahodni del mesta. Parkovne površine so na ravninskem delu, brežine pa so zaradi nevzdrževanja porasle s samoniklim drevesnim sestojem, ki pa vendarle predstavlja ustrezen zaključek parkovnih površin in gledano od zunaj navznoter kompleksa predstavlja neločljivo celoto. Na osnovi navedenega se z zmanjšanjem območja ne strinjamo.

Pojasnilo k pripombi na 44. člen
Ravne na Koroškem-Naselbinsko območje Čečovje

Urbanistično rešitev in arhitekturno postavitev naselbinskega območja odlikuje izjemna kompozicijska uglašenost. Kvalitetno je razmerje med pozidanimi površinami in ureditvijo ter zazelenitvijo okolice. Raznolikost različnih mikroambientov je arhitekturno dovršena. Stolpnice so bile po švedskem vzoru prve v takratni Jugoslaviji in so kot takšne imele veliki vpliv na tovrstno gradnjo v vsej takratni državi. Smatramo, da so navedeni argumenti dovolj, da so območje razglasi za kulturni spomenik.

Pojasnilo k pripombi Rada Pisarja v javni razpravi
Tolsti Vrh-Hiša Tolsti Vrh 67 (EŠD 28088)

Objekt je bil v preteklosti s strani pristojnega statika že pregledan. Strinjamo se s predlogom lastnika, da se objekt izzvzame iz strokovnih podlag za kulturne spomenike. Objekt ohranja status kulturne dediščine; odločitev o morebitni rušitvi v posebnem postopku rešuje pristojni Minister za kulturo.

Vodja OE:
Srečko Štajnbaher, prof.